

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLAR

Alper KAMA

Rehberlik Öğretmeni

SORGUN,2016

ÖNSÖZ

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLAR

Hemen hemen her gün gazetelerin 3. Sayfalarında ya da televizyonda haberlerde çocukların karıştığı hırsızlık, gasp, cinayet ve cinsel suçlarla ilgili haberler okumakta ve izlemekteyiz. Bu haberleri okuduktan veya izledikten sonra toplumun birer üyesi olarak hiç durup düşündük mü yoksa 'Benim çocuğum böyle şeyler yapmaz.', 'Her koyun kendi bacağından asılır.' ya da 'Bana dokunmayan yılan bin yaşasın.' deyip geçtik mi?

Toplumumuzun kanayan yarası: Suça sürüklenen çocuklar... Türkiye'de her yıl 150.000 çocuğun suça sürüklendiğini, suça sürüklenme yaşının her sene düştüğünü, en çok suç işlenen yaşların 15-17 yaş olduğunu, 2005 yılından bu yana suça sürüklenen çocukların %15 arttığını, çocukların en çok işledikleri suçun başında hırsızlık olduğunu, adam öldürme ve cinsel suçların da ilk sıralarda olduğunu, bu çocuklara 'koyun!' ve 'yılan!' gözüyle baktığımız ve toplum olarak yardım eli uzatmadığımız için ileriki yaşlarda da suç işlemeye devam ettiklerini, en son cinayete karışan çocuğun 11 yaşında olduğunu sebebinin de annesinin çocuğun TEOG sınavına girmesini istememesi olduğunu biliyor muydunuz?

Çocukların suça sürüklenmesinin sebeplerinin başında aile, sosyal çevre, teknoloji ve medya gelmektedir. Çocukların ileriki yaşlarda suça sürüklenmesini engellemek için öz kontrollerinin sağlanması gerekir. Bunun da erken çocukluk dönemi dediğimiz dönemde(0-6 yaş) çocukların ilk model aldıkları kişiler yani anne-babalar tarafından çocuğa kazandırılması gerekir. Suç işlenen bir aile ortamında büyüyen çocuklar da suça meyilli olarak yetişir. Maddi yetersizlikler içinde büyüyen ya da boşanmış ailelerin çocukları da yoksun oldukları maddi ihtiyaçlarını, sevgi ve ilgi gereksinimlerini karşılamak amacıyla çeşitli suçlara yönelebilirler. Çocuklarımıza karşı ne aşırı ilgili olmalıyız ne de onları tamamen ilgisiz bırakmalıyız. Çocuk aileden alamadığı sevgiyi görmediği ilgiyi başka çevrelerden karşılamak ister. Aileden dışlanan bir çocuk kendini ispatlama adına hırsızlık yapabilir, cinayet işleyebilir ya da başka suçlara sürüklenebilir. Çocuklarımızla aşırı ilgilendiğimizde, davranışlarına sınır koymayı öğretmediğimizde de istedikleri her şeyin gerçekleşmesi için her şeyi yapabilirler. 'Senin için saçımı süpürge ettim!' ya da 'Adam olman için tonla para saydım!' demek çocukla ilgilenmek demek değildir.

Çocuklarımızı bazen ne kadar korusak da özellikle ergenlik döneminde ilgi çekme, beğenilme, kabul görme ihtiyaçlarını karşılayabilmek için kendilerini suça sürükleyen davranışlara teşvik edebilecek arkadaş çevreleri edinebilirler.

Çağımız teknoloji çağı. Artık her şeye anında ulaşmak çocuklarımız için de çok kolay. Özellikle şiddet içerikli yayınlar çocuklarımıza oyunlar aracılığıyla eğlendirici ve özendirici bir şekilde sunulmaktadır. Diziler, çizgi filmler, diğer programlar hakeza yine aynı şekilde....

Anne-baba olarak çocuklarımıza karşı her zaman sevgi, ilgi göstermeli, onları anlamaya çalışmalıyız, çocuklarımızın üzerinde disiplin sağlamalıyız ancak disiplin sağlarken de şiddetten uzak durmalı, çocuklarımıza iyi bir örnek olmalıyız. Toplum olarak da daha önce suça karışmış çocukları hep damgaladık. Sabıkalı dedik alın teriyle para kazanması için iş vermedik. Tinerci, sokak çocuğu dedik gördüğümüzde yanlarından kaçtık. Kaçının yardım çığlığını duyduk, kaçına yardım eli uzattık?!!!

Unutmayın! Suçlu çocuk yoktur, suça sürüklenen çocuk vardır...

Suçlu Çocuk Yoktur, Suça İtilmiş Çocuk Vardır...

Çocuk gelişiminin ilk yıllarında yaşamını çoğunlukla anti-sosyal nitelikteki dürtülerle yönlendirir. Küçük yaşlarda tüm çocuklar ufak tefek suçlar işler. Ancak bu durum çocukların gelecekte de suç işleyecekleri anlamına gelmez.

Çocuklar küçük yaşlarda hangi kurallara neden uyulacağını yeterince algılayamazlar. Çünkü henüz toplumsallaşma süreci tamamlanmamıştır. Çoğunlukla yetişkinler, uyulacak kuralları nedenleriyle anlatmazlar.

Ergenlik döneminde ise suça yönelten etkenler, hızlı bir bedensel ve ruhsal değişimden, kalıtsal nedenlerden, zeka potansiyelinin sınırlılığında kaynaklanacağı gibi, çocukluk evresine kadar uzanan yanlış eğitim ve yetersiz sevgiden de kaynaklanabilir. Değişen değer yargıları, ahlak kurallarının yarattığı karmaşa, hızlı ve düzensiz kentleşme ve sanayileşme, göçler, ekonomik bunalımlar gibi sosyo-ekonomik kaynaklı nedenler de ergeni suça iten etkenlerdir. Ayrıca savaşlar da ortaya çıkardığı sonuçlar itibarıyla ergenleri suça iten sebepler arasındadır.

Çocuk suçluluğu, 'bir çocuktaki anti-sosyal eğilimlerin yasa müdahalesi gerektirecek bir duruma dönüşmesi' olarak tanımlanabilir. Çocuk suçluluğunun tipik özellikleri:

-Yarardan uzak olma

-Kötü niyetle işlenmiş olma

-Olumsuzluktur.

En Çok Suç İşlenen Yaşlar: 15-17

TCK'da suça sürüklenen çocuklar iki yaş grubunda değerlendirilir:

1.12-15 Yaş Arası: Bu yaş grubundaki çocuklar, gelişim özellikleri de dikkate alınarak yaptığı davranışın suç olup olmadığına yönelik farkındalık düzeyine göre değerlendirilir.

2.15-18 Yaş Arası: Bu yaş grubundakilerin ise yaptıkları davranışın suç olduğunun bilincinde oldukları kabul edilir ve buna göre haklarında işlem yapılır.

İstatistiki veriler göre en çok suç işlenen yaşlar 15-17 yaşların olduğu ergenlik dönemidir. Bu dönemde ergen, ailesinin istek ve yasaklamalarına karşı koyar. Yeterince olgunlaşmamış olmanın sonucu, belirgin bir dengesizlik yaşar. Bir yandan anne babanın desteğine olan ihtiyaç bir yandan da özgürlük arzusu ergende çatışmaların doğmasına neden olur. Ergenin yaşadığı dengesizlik ve çatışmayla beraber bilgi ve deneyim eksikliği de gencin sosyal normlara uyum göstermesini zorlaştırır. Aynı zamanda çevresinden kabul görmeyi bekleyen genç beğenmediği toplumsal kuralları kendine göre yeniden düzenlemek ister ya da kabul görebileceği çevreye uyum sağlamaya çalışır. Bu da ergeni suça sürükleyen davranışlarda bulunmasına sebep olabilir.

Çocuk Suçluluğunun Türleri

1-Zihinsel yetersizliği olan çocuklar toplumsal ve zihinsel gelişimlerinin yetersizliği nedeniyle dış etkenlerden gelen baskıya karşı daha zayıftırlar. Bu yüzden suça sürüklenen çocukların bir kısmını zihinsel yetersizliği olan çocuklar oluşturur.

2-Sosyal eğitimden yoksun çocuklar normal şartlarda normal yapıya sahiptirler ancak gerekli eğitimi almadıkları için suça yönelik davranışlarda bulunabilirler.

3-Ergenlik dönemindeki gençler, içinde buldukları dönemin zorluk ve gereksinimleriyle beraber uygun bir eğitim almadıkları zaman yine suça yönelik davranışlarda bulunabilirler.

4-'Bozuk aile düzeninden gelen suçluluk'ta çocuğa birtakım kötü sosyal davranış örnekleri aşılanır. Çocuk, aile ve yakın çevresinin kusurlu yanlarını benimser ve ana dilini öğrendiği gibi, bunları da öğrenir.

5-Nörotik kişilik bozukluğuna bağlı olarak gelişebilecek anti-sosyal davranışlar da çocuğu suça yönlendirebilecek davranışlara iten sebepler arasında gösterilebilir.

6-Ekonomik yoksunluk nedeniyle işlenen suçlar, yaşamlarının ilk yıllarından itibaren sürekli yoksulluk çekmiş ve yaşama yolunu suç işlemekte bulan çocukların oluşturduğu gruptur.

7-Psikopatik suçlular grubuna anti-sosyal kişiler, ahlak açısından yozlaşmış ve bozulmuş kimseler, kleptomaniler ve eşcinseller girer.

8-Hafif ve ağır psikotik hastalıklara bağlı olarak davranış bozukluğu gösteren çocuklar da suça yönelik davranışlarda bulunabilirler.

Ülkemizde En Çok İşlenen Çocuk Suçu Türleri

1-Şahsa Karşı İşlenen Suçlar

Ülkemizde bu suç grubundan hüküm giyen çocukların suç işleme nedenleri arasında adam yaralama ve cinayete kadar varabilen kişiler arası anlaşmazlık, kan davası, namus temizleme gibi sorunlar bulunmaktadır.

2-Mala Karşı İşlenen Suçlar

Mala karşı işlenen suçlar arasında hırsızlık, kamu malına zarar verme ve özel mülke izinsiz girme gibi suçlar bulunmaktadır. Yoksulluğun neden olduğu fizyolojik ihtiyaçların giderilmek istenmesi, anti-sosyal kişilik bozuklukları ve öz kontrol becerisinin gelişmemesine bağlı olan davranış bozuklukları mala karşı işlenen suçların nedenleri arasında gösterilebilir.

3-Cinsel Suçlar

Bu suç grubunu aynı cinse ya da karşı cinse yönelik suçlar oluşturmaktadır. Bu suçlara neden olan davranışlar cinsel dürtüleri kontrol edememe, evlenmek amacıyla kız kaçırma gibi davranışlar bulunmaktadır.

Çocuk ve Aile

Çocuk ana-babasının iyi ve kötü davranışlarını kendine gördüğü biçimde yansır. Doyurucu olduğu gibi kırıklığa da uğratabilen bu davranışlar kişiliğin ham maddelerini oluşturur. Çocuğun dış dünyayla bağlantı kurduğu sosyal deneyimler ailede kazanılır. 'Ben' kavramı aile içi ilişkilerle kurulur. Özellikle yaşamın ilk yıllarında ana-babadan ayrı kalan çocuklar yaşadıkları sevgi ve ilgi yoksunluklarını ileriki yaşlarda başka yollarda arar ve suça yönelik davranışlarda bulunabilirler.

Çocuktaki kalıtsal, biyolojik ve gelişimsel evrelere ilişkin özellikleri bilmeyen ailelerin yaptığı eğitim hataları, toplum ve yakın çevre ile birleşince çocuğu suça iten davranışlar ortaya çıkar.

Ergenlik döneminde ise ergen, içinde bulunduğu grubun idealleri ve sosyal standartlarıyla kendi davranışlarını değerlendirmektedir. Ergen başarısını, yeteneklerini, ilgilerini grup isteklerine göre yöneltir. Kendisini ancak bu şekilde başarılı ve kabul edilmiş birey olarak görür. Değişen ve gelişen kişiliği içinde çevrede yeni değerler aramaya, kişiliğinin olgunlaşmasında rol oynayan özdeşleşme, özerklik ve sorumluluk kavramlarına yanıt bulmaya çalışır. Bu kavramlar ergene kişilik kazandırır, toplumsal ilişkilerini, toplumdaki yerini ve rolünü belirler.

Özdeşleşme ergenin aile bireylerinden başlayarak çevredeki kişilere, düşüncelere, kültüre doru uzanan, gencin istemli ya da istemsiz olarak benimsediği, düşünce, davranış ve tutumlardan oluşan süreçtir. Özdeşleşmenin olduğu ortamın toplumsal, ekonomik ve sosyal özellikler, bir yandan kişiliği oluştururken bir yandan da özerklik ve sorumluluk kavramlarını biçimlendirir.

Özdeşleşme kavramının ilk geliştiği yer ailedir. Anne-babanın çocuğa nasıl bir model olduğu ileride onun kişilik yapısını, duygu ve düşüncelerini doğrudan etkiler. Anne-babanın olumsuz davranışları ve tutumları ileride çocuğun anti-sosyal davranışlarda ve haliyle suça yönelik davranışlarda bulunmasına neden olur.

İlk çocukluk döneminde çocuk ana-babanın dışında televizyonlardaki dizi kahramanlarını da model olarak alabilir. Burada teknoloji ve medyanın etkisi ortaya çıkmaktadır. Ana-babanın çocuğa verecekleri doğru eğitim çocukta iyi-kötü, doğru-yanlış kavramlarını oluşturur ve çocuk kimleri model alması gerektiğini farkına varır. Okul çağı döneminde ise çocuk için model öğretmendir, anne-baba model olarak ikinci plana düşer. Ergenlik öncesinde model, arkadaşlar veya içinde bulunduğu grubun üyeleridir. Bu arada çocuk yakın çevresindeki bir yetişkini, akrabasını da model alabilir. Ergenlik dönemi ve sonrasında ise yaşayan ya da geçmişin ünlüleri gençlere model olur. Bu arada genç belirli kişilerin dışında bir grubu ya da kurumu da model alabilir.

Özdeşleşme sürecinin doğru bir şekilde işlemesi için çocuklara ve gençlere yetişkinlerin rehberlik etmesi gerekir. Ana-baba ve öğretmenler kendilerine aşırı bağlılık ve bağımlılık eğilimlerini özendirmekten kaçınmalı, çocukların kendilerini tabiri caizse gözlerinde büyütmelemelerine meydan vermemeli, çocuklara iyi ve doğru davranışlarıyla model olmalıdırlar.

Anne ve babalar;

-Öncelikle çocuklarının iyi tanınmalı, onları ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirmelidir.

-Çocuklarındaki güven duygusunun pekiştirilmesi için onları faal ve yapıcı kılabacak ortam hazırlamalıdır. Verecekleri görevler, çocuğun kapasitesi ve yeteneklerini aşmamalıdır.

-Çocuklarına yeterince sevgi ve ilgi göstermelidirler. Bunu yaparken de aşırıya kaçmamalıdır.

-Çocukların 'Öz Kontrol' becerisinin gelişmesi adına yaptıkları girişimleri engellenmemelidir.

-Çocukların içinde buldukları dönemin özelliklerini bilmeli, davranışlarını ona göre düzenlemelidirler.

-Çocuklarını kardeşleriyle veya başka çocuklarla asla kıyaslamamalıdır.

-Çocuklar istenmeyen davranış sergilediğinde ceza olarak asla fiziksel şiddete başvurmamalı, bazı konularda(örneğin; beklenen bir armağanın verilmemesi) yoksun bırakılırsa etkisi daha uzun süren bir yöntem uygulanmış olur.

Çocuk ve Okul

Okul, çocuk için yeni bir dönemdir. Farklı arkadaşlar, farklı sorumluluklar kazandığı sürecin başlangıcıdır. Bu dönemde model anne babadan çok öğretmen ya da arkadaş grubunun üyeleridir. İyi bir eğitim öğretim süreci aynı zamanda insanın başarılı bir şekilde toplumsallaşmaya ulaştığı dönemdir. Okulun bu işlevini herhangi bir nedenle yerine getirememesi, bireyin başarısını, gelişimini, uyumunu ve ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyecektir. Eksik, yetersiz veya yanlış bir eğitim birçok sorunun kaynağı olabilmektedir. Bazen okul, çocukların gelişimine, uyumuna katkı sağlayacak yerde farkında olmadan tam tersi bir etki oluşturabilmektedir. Bunun sonucu da okuldan kaçmak, hırsızlık gibi suçlar ortaya çıkmaktadır.

-Çocuk okulu sevmelidir. Bunun içinde çocuğu okula ilgisini çekecek, yeteneklerini geliştirebilecek fırsat ve ortamlar düzenlenmelidir.

-Eğitimciler her çocuğun birbirinden farklı olduğunu bilerek davranmalıdır.

-Ödül ve cezalar yerinde ve zamanında verilmelidir. 'Okuldan uzaklaştırma' bir ceza yöntemi olarak kullanılmamalıdır.

-İstenmeyen davranışlar sergileyen çocuklara okul ve sınıf içinde görevler verilmeli, olumsuz yönlerinden ziyade olumlu yönleri keşfedilmeli, bu yönlerin geliştirilmesi için çalışılmalıdır.

-Maddi yetersizliği olan öğrenciler belirlenerek bu öğrenciler için sosyal yardım kuruluşlarından yardım istenmelidir.

Uyum ve Davranış Bozuklukları

Uyum, bireyin sahip olduğu özelliklerinin kendi benliğiyle içinde bulunduğu çevre arasında dengeli bir şekilde ilişki kurabilmesi ve bu ilişkiyi sürdürebilmesidir. Çocuk için olumlu çevre; güven veren, anlayışlı, sevgi dolu bir çevre olmalıdır. Bu çevreyi bulamayan çocuk, güvensizlik duygusunu yaşar, kimseye güvenemez, büyüklerin ilgisini çekmek için gereksiz davranışlar yapar. Bunlar bir sınırdan sonra çocuğun çevreye uyumunu bozar ve 'Riskli Davranışlar' dediğimiz şu davranışlar ortaya çıkar:

-Şiddet eğilimi

-Sık sık kavga etme

-Madde veya alkol kullanımı

-Evden kaçma

-Okuldan kaçma

-Kendine zarar verme

-Sokakta çalışma

-Riskli cinsel davranış

-Davranış sorunları

Okuldan Kaçma: Bu grupta değerlendirilen çocukların genel davranış özellikleri şunlardır:

- Okuldan kaçma bir yaşam tarzıdır
- Tek başına riski ifade etmez.
- Düzenli olarak okuldan kaçarlar
- Okumayı reddetme vardır
- Devamsızlığı önemli boyutlardadır
- Okul başarısı düşüktür

Evden Kaçma:

Son bir yıl içerisinde en az bir geceyi, evde bir sorunu takiben ailesinin haberi olmadan başka bir yerde veya sokakta geçirenler bu gruba girer.

Sigara, alkol ve madde kullanımı

- Günde en az bir sigara içen veya...
- Son bir ay içinde 3 veya daha fazla gün alkol alan veya...
- Bir kez diğer uyuşturucu veya uyarıcıları kullananlar bu grupta değerlendirilir.

Sokakta Çalışma:

- Son bir ay içinde en az bir gün sokakta çalışan veya bir şeyler satanlardır.
- Çalışmanın ailesinden haberli veya habersiz olması fark etmez.

Şiddet ve şiddet eğilimi olanlar

- Son bir yıl içerisinde sık sık fiziksel bir kavga içinde yer alanlar
- Yaşamı boyunca bir kez dahi bir silah taşıyanlar bu grupta değerlendirilir.

Kendine zarar verme davranışı

- Kafasını duvara vurma
- Duvara yumrukla vurma
- Sigarayla kendini yakma
- Kesici aletlerle kendini kesme bu gruptaki çocukların gösterdikleri davranışlardır.

Davranış Sorunları

- Sık yalan söyleme
- Otoriteye sürekli karşı gelme
- Aşırı hareketlilik
- Eşyalar, hayvanlara ve insanlara zarar verme
- Suç işleyen kişilerle birlikte bulunma bu grupta değerlendirilen çocukların davranışlarıdır.

Riskli Cinsel Davranışlar

- Toplumsal olarak kabul gören yaşlardan önce cinsel ilişkide bulunmak
- Cinsel ilişkilerinde uygunsuz eşlerle olmak
- Korunma olmadan cinsel ilişkiye girmek bu grup ta değerlendirilenlerin genel davranışlarıdır.

Bu çocukların yaşadıkları genel sorunlar;

- Etiketlenme
- Beceri eksikliği
- Yalnızlık, dışlanma
- Okuldan atılma
- Sağlık sorunları
- Yasal sorunlar
- Sokakta yaşama
- Ruhsal sorunlar

Aile ve Eğitimcilerle Öneriler

Şiddet Uygulayan Çocuğa Yaklaşım

- Şiddetin analizini yapın. Nedenlerini ve tetikleyici sebepleri belirleyin.
- Şiddet uygulama konusunda çocuğun algısının neler olduğunu öğrenin.
- Şiddet uyguladığında verdiğiniz tepkilerde tutarlı olun.
- Olumlu davranışları övün, pekiştirin.
- Konulan kurallar açık, net ve tutarlı olsun.
- Aileyi bilgilendirin ve sürece dahil edin.
- Aile içinde şiddet uygulanıp uygulanmadığını kontrol edin.
- Ev içindeki kuralların ve tepkilerin açık, net, tutarlı olması gerektiğini anlatın.
- Okul rehber öğretmeni/psikolojik danışmanına yönlendirerek işbirliği yapın.

Madde Kullanımı Olan Çocuğa Yaklaşım

2013-2015 yılları arasındaki istatistiksel verilere baktığımızda suça sürüklenen çocukların bu yıllarda sırasıyla %24.4, %39.1 ve %36'sının madde kullandığı gözlenmiştir. Bu çocuklarla iletişim kurarken;

- Kendinizi hazır hissetmeden onunla konuşmayın.
- Önyargılarınızın olabilir, bunları farkına varmanız ona karşı tutumunuzun olumsuz olmasını azaltabilir.
- Amacınızın ona destek ve yardımcı olmak olduğunu vurgulayın.
- Etiketlemekten kaçının ve okul içinde etiketlenmesini önleyin.

- Eğer oğrenci maddenin etkisi altında ise onunla bu durumda konuşmayın.
- Çocukla ya da idare ile konu hakkında görüşmeden önce okul rehber oğretmeni/psikolojik danışmanına şüphenizden bahsedin.
- Aileyi okul rehber oğretmeni/psikolojik danışmanı ile görüşmelere için çağırın.
- İyileşmeye dair sözünü içeren anlaşma kağıdı imzalatmaya çalışın.

Davranış Sorunları Olan Çocuğa Yaklaşım

- Davranış problemlerinin gözükmesine yol açacak olası stres faktörlerini öğrenin.
- Kendisindeki dürtüsel davranışlarının farkına vardırmaya çalışın.
- Herhangi bir şeyi konuşurken onu ikna etmekten kaçının.
- Olumlu davranışlarını övün.
- Okul ile arasında bir bağ kurulmasını sağlayın.
- Okul içindeki ve dışındaki bir takım aktivitelere, grup faaliyetlerine katılımını arttırmak için yönlendirme yapın.
- Sınıf içinde kapasitesine uygun görevler verin.
- Aile ile konuşurken çocuğın olumlu davranışları ve güçlü olduğu yönlerini vurgulayın.
- Okul rehber oğretmeni/psikolojik danışmanından destek almaları için gerekli yönlendirmeyi yapın.

Evden Kaçan Çocuğa Yaklaşım

- Evden kaçma nedeninin altında fiziksel veya cinsel taciz yatıyor olabilir.
- Çocuğın güvenliğini sağlayabilmek için okul rehber oğretmeni/psikolojik danışmanı ile işbirliği yapın ve gereken kişi ve kuruluşlara haber verin.
- Sokakta yaşamak ile ilgili gerçekçi olmayan düşüncelerini öğrenin.
- Gerçek bilgileri onu yargılamadan, suçlamadan ona açıklayın.
- Arkadaş çevresi hakkında bilgi sahibi olun.
- Okul ile arasında bir bağ kurulmasına yardım edin.
- Okul rehber oğretmeni/psikolojik danışmanına yönlendirin.

Okuldan Kaçan Çocuğa Yaklaşım

- Okula kaç gün devamsızlığı olduğunu öğrenin.
- Ailesinin durumdan haberi yoksa bilgilendirin.

- Aile ile ortaklaşa çalışın.
- Devamsızlığın esas nedenini öğrenin.
- Çocuk okuldan kaçtığında nereye gittiğini, neler yaptığını, kimlerle birlikte olduğunu araştırın.
- Okuldaki sosyal etkinliklere yönlendirin.
- Sınıf içinde bazı sorumluluklar verin.
- Grup etkinliklerine katılımını teşvik edin.

Kendine Zarar Veren Çocuğa Yaklaşım

- Yaklaşımınız nötr olmalıdır (“kes/yap” veya “kesme/yapma” demekten kaçının).
- Kendini kesen birine tıbbi müdahale gerektirip gerekmediğini kontrol edin.
- Kesi ister derin ister hafif olsun mutlaka pansuman yapılmasını sağlayın.
- Her kendine zarar verme, intihar değildir.
- Kendine zarar verme genelde sorunlarla sağlıklı başa çıkma yöntemlerini bilmeyenlerde görülür.
- Bir psikiyatriste yönlendirme yaparsanız da çocuğu okulda izlemeye devam edin.
- Yaptıklarını onaylamayın ama onu etiketlemeyin.

Dikkat Eksikliği ve Aşırı Hareketlilik

- Konu ile ilgili olarak öğretmenin bilgilendirilmesini sağlayın ve desteğini alın.
- Uygun öğrenme ve ders çalışma tekniklerini öğrenmesi için okul rehber öğretmeni/psikolojik danışmanına yönlendirin.
- Sorumluluk duygusunu ve kendine güvenini geliştirmesine yardımcı olmak için kapasitesine uygun görevler verin.
- Olumlu ve güçlü yönlerini pekiştirin.
- Çocuğun fazla enerjisini atması için fiziksel aktiviteler yapmasını sağlayınız.
- Çocuğun güçlü olduğu yönleri aileyle paylaşın.

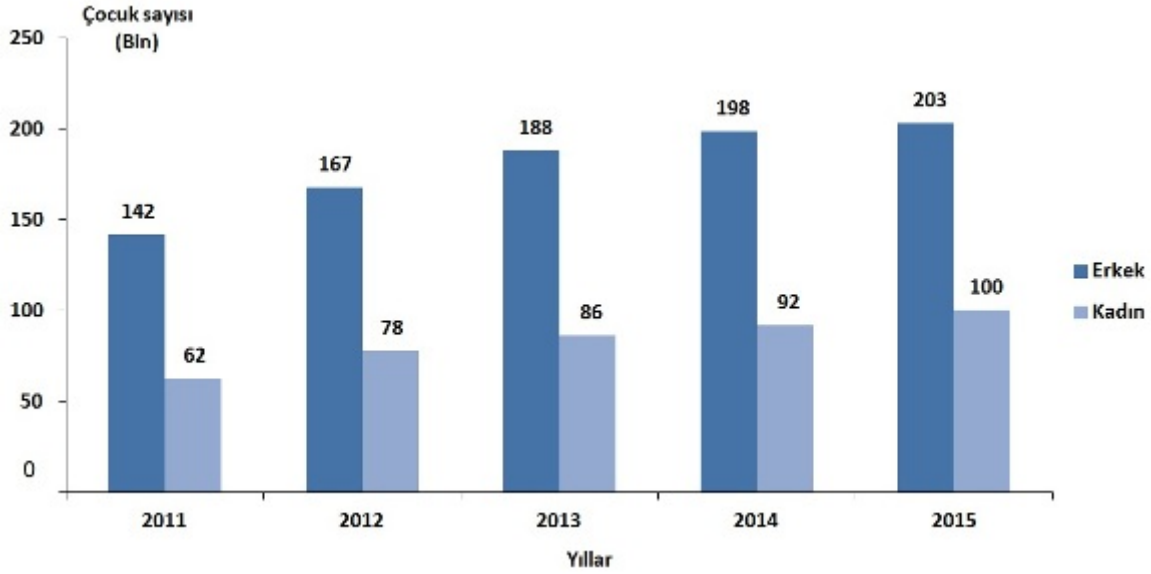
SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARLA İLGİLİ 2013-2015 YILLARI ARASINDAKİ İSTATİSTİKİ VERİLER

Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar, 2015

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuk sayısı %4,4 arttı

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuk sayısı 2015 yılında, 2014 yılına göre %4,4 oranında artarak 303 bin 213 oldu. Çocukların %57,4'ünün 15-17 yaş grubunda, %23,4'ünün 12-14 yaş grubunda, %18,9'unun ise 11 yaş ve altı çocuklar olduğu görüldü. Güvenlik birimine 2015 yılında gelen veya getirilen çocukların %66,9'u erkek, %33,1'i ise kız çocuğu oldu.

Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuklar, 2011-2015

Suçta sürüklenen çocuklar en çok yaralama olaylarına karıştı

Suçta sürüklenme nedeni ile güvenlik birimlerine 118 bin 245 çocuk getirildi. Bu çocukların %36'sı yaralama, %24,6'sı hırsızlık, %6,8'i 5682 Sayılı Kanun'a muhalefet, %5,9'u uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak veya satın almak, %3,7'si tehdit, %3,5'i ise mala zarar verme suçu ile isnat edilerek güvenlik birimlerine getirildi.

Adli birimlere 97 bin 65 çocuk sevk edildi

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların %60,2'si ailesine teslim edilirken, %32'si adli birimlere sevk edildi. Sosyal kuruma teslim edilen çocuk oranı ise %3 oldu. Ancak geliş nedeni suçta sürüklenme olan çocukların %77,6'sı adli birimlere sevk edilirken, %18,4'ü ailesine teslim edildi. Mağdur olarak gelen çocukların %88,9'u ailesine, %2,9'u adli birimlere ve %2,9'u da sağlık kuruluşuna teslim edildi.

Suçta sürüklenen çocukların %36'sı bağımlılık yapan madde kullandı

Güvenlik birimlerine suçta sürüklenme nedeni ile getirilen 118 bin 245 çocuğun 42 bin 557'sinin bağımlılık yapan madde kullandığı görüldü. Bağımlılık yapan madde kullanan çocukların %80,8'ini 15-17 yaş grubu, %17,2'sini ise 12-14 yaş grubundaki çocuklar oluşturdu. Çocukların %72,5'inin sigara, %5,5'inin sigara ve alkol, %4,9'unun sigara ve esrar, %3,7'sinin esrar, %2,3'ünün ise sigara, alkol ve esrar kullandığı görüldü.

AÇIKLAMALAR

Çalışma güvenlik birimlerine bir veya birden fazla gelen veya getirilen, güvenlik birimi kayıtlarına

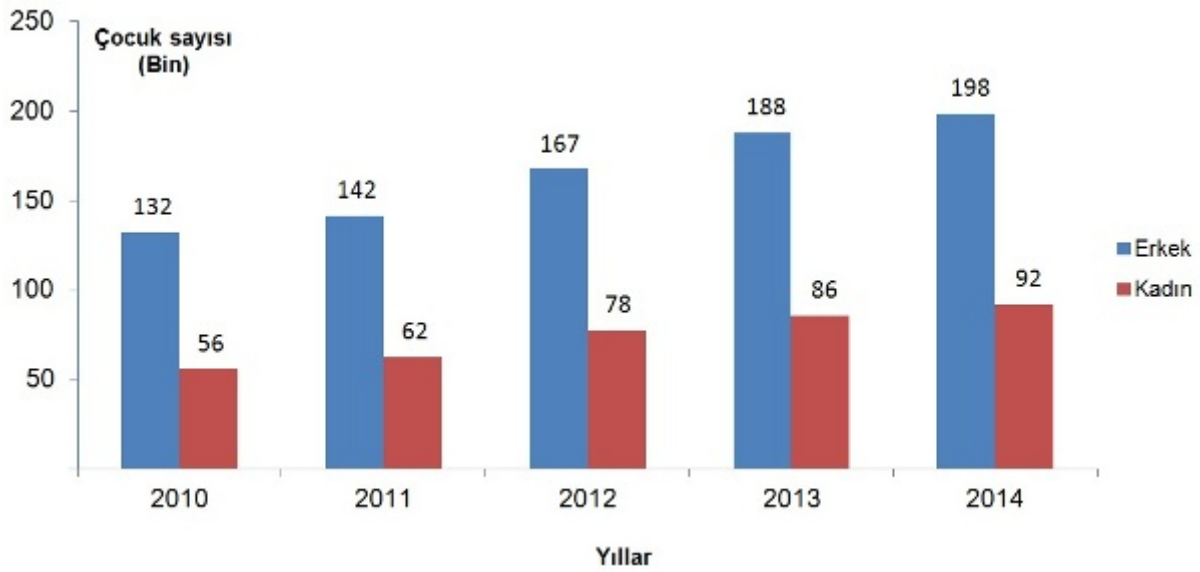
geçmiş veya geçmemiş, dosyaları Cumhuriyet Başsavcılıklarına intikal ettirilmiş veya ettirilmemiş her bir çocuğu, diğer bir ifadeyle her bir olayı ifade etmektedir. Üretilen ayrıntılı istatistikler Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve Jandarma Genel Komutanlığı (JGnK)'dan alınan verilerle oluşturulmaktadır.

Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar, 2014

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuk sayısı 2014 yılında % 6,2 arttı

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuk sayısı 2014 yılında, 2013 yılına göre %6,2 oranında artarak 290 414 oldu. Çocukların %57,5'inin 15-17 yaş grubunda, %24,5'inin 12-14 yaş grubunda, %17,9'unun ise 11 yaş ve altı çocuklar olduğu görüldü. Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların 2014 yılında %68,3'ü erkek, %31,7'si ise kız çocuğu oldu.

Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuklar, 2010-2014

Suçta sürüklenen çocuk sayısı 2014 yılında %1,8 arttı

Güvenlik birimlerine kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile yani suçta sürüklenme nedeni ile gelen 117 486 çocuğun %87,2'si erkek, %12,8'i ise kız çocuğu oldu. Hakkında kayıp müracaatı yapıp daha sonra bulunan çocuk sayısı 2014 yılında, 2013 yılına göre %15,3 arttı, mağdur çocuk sayısında ise bu artış oranı %7,8 oldu. Çocukların 2014 yılında, %45,2'si mağdur, %40,5'i suçta sürüklenme, %6,4'ü kayıp (bulunan), %3,5'i bilgisine başvurma ve %4,5'i de bu nedenlerin dışındaki nedenlerden dolayı güvenlik birimlerine geldi veya getirildi.

Suçta sürüklenen çocuklar en çok yaralama olaylarına karıştı

Suçta sürüklenme nedeni ile güvenlik birimlerine getirilen 117 486 çocuktan 45 211'ine yaralama suçu isnat edildi. Bu suçu 30 498 çocuk ile hırsızlık, 8 855 çocuk ile de uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak veya satın almak suçu izledi. Ayrıca, 4 391 çocuk tehdit, 4 212 çocuk ise mala zarar verme suçu ile isnat edilerek güvenlik birimlerine getirildi.

Adli birimlere 100 900 çocuk sevk edildi

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların %56,4'ü ailesine teslim edilirken, %34,7'si adli birimlere sevk edildi. Sosyal kuruma teslim edilen çocuk oranı ise %3,1 oldu. Ancak geliş nedeni suçta sürüklenme olarak değerlendirildiğinde; çocukların %80,8'i adli birimlere sevk edilirken, %15,3'ü ailesine teslim edildi. Mağdur olarak gelen çocukların %87'si ailesine, %3,7'si sağlık kuruluşuna teslim edilirken, %3,3'ü adli birimlere sevk edildi.

Güvenlik birimlerine suça sürüklenme nedeni ile getirilen çocukların %39,1'i bağımlılık yapan madde kullandı

Suçta sürüklenip bağımlılık yapan madde kullanan çocukların %69,2'sinin sigara, %7,4'ünün sigara ve esrar, %5,9'unun esrar, %5,4'ünün de sigara ve alkol kullandığı görüldü.

AÇIKLAMALAR

Çalışma güvenlik birimlerine bir veya birden fazla gelen veya getirilen, güvenlik birimi kayıtlarına geçmiş veya geçmemiş, dosyaları Cumhuriyet Başsavcılıklarına intikal ettirilmiş veya ettirilmemiş her bir çocuğu, diğer bir ifadeyle her bir olayı ifade etmektedir. Üretilen ayrıntılı istatistikler Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve Jandarma Genel Komutanlığı (JGnK)'dan alınan verilerle oluşturulmaktadır

Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar, 2013

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuklarla ilgili istatistik çalışması 1997 yılında, seçilmiş 27 ilden derlenen verilerle başlatılmıştır. İllerin seçilmesinde; il nüfusları, illerdeki çocuk sanık sayıları ve işlenen suç türleri dikkate alınmıştır. 2007 yılından itibaren ise illerin tamamı kapsanmıştır. Çalışmanın amacı; çocuk olarak değerlendirilen 18 yaş altı bireylerde çocuk suçluluğunun neden ve boyutlarının belirlenmesi, elde edilen bilgiler doğrultusunda önleyici, koruyucu ve iyileştirici tedbirlere temel oluşturacak politika ve stratejilere karar verilmesi ve gerekli sistem modellerinin oluşturulmasıdır.

Çalışma güvenlik birimlerine bir veya birden fazla gelen veya getirilen, güvenlik birimi kayıtlarına geçmiş veya geçmemiş, dosyaları Cumhuriyet Başsavcılıklarına intikal ettirilmiş veya ettirilmemiş her bir çocuğu, diğer bir ifadeyle her bir olayı ifade etmektedir. Üretilen ayrıntılı istatistikler Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve Jandarma Genel Komutanlığı (JGnK)'dan alınan verilerle oluşturulmaktadır.

Ayrıntılı istatistikler, "Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar" adı altında manyetik ortamda sunulmakta ve Kurumumuz web sayfası veri tabanları bölümünde yayımlanmaktadır. Çalışmada yer alan tanımlar, EGM ve JGnK tarafından kullanılan tanımlar olup web sayfamızın metaveri bölümünde açıklanmıştır. Yıllık olarak hazırlanan istatistikler, bundan böyle Haber Bülteni ile de kamuoyuna duyurulacaktır.

Güvenlik birimlerine 2013 yılında 273 571 çocuk geldi veya getirildi

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuk sayısı 2013 yılında, 2012 yılına göre %11,6 arttı. Çocukların %57,9'unun 15-17 yaş grubunda, %25'inin 12-14 yaş grubunda, %17,1'inin ise 11 yaş altı çocuklar olduğu görüldü. Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların 2013 yılında %68,6'sı erkek, %31,4'ü ise kız çocuğu oldu.

Geliş nedenine göre güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuklar, 2012-2013

Geliş nedeni	2012			2013		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	245 080	167 426	77 654	273 571	187 696	85 875
Suçta sürüklenme	100 831	89 667	11 164	115 439	102 350	13 089
Kabahat işleme	770	688	82	551	488	63
Terk	43	17	26	42	15	27
Eviden kaçma	2 424	928	1 496	2 821	1 209	1 612
Buluntu	1 661	973	688	1 732	936	796
Kayıp (Bulunan)	12 474	4 885	7 589	16 218	6 421	9 797
Mağdur	111 857	59 880	51 977	121 717	66 353	55 364
Madde kullanımı	245	225	20	230	201	29
Sokakta çalışma	2 213	1 950	263	1 574	1 327	247
Sokakta yaşama	17	10	7	15	12	3
Kanunsuz çalışma	13	8	5	19	12	7
Bilgisine başvurma	7 075	4 601	2 474	8 588	5 486	3 102
Okula gönderilmeme	527	218	309	123	51	72
Kurumdan kaçma	1 256	632	624	1 093	556	537
Diğer	3 674	2 744	930	3 409	2 279	1 130

Suçta sürüklenen çocuk sayısı 2013 yılında %14,5 arttı

Güvenlik birimlerine kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile yani suçta sürüklenme nedeni ile gelen 115 439 çocuğun %88,7'si erkek ve %11,3'ü ise kız çocuğu oldu. Hakkında kayıp müracaatı yapıp daha sonra bulunan çocuk sayısı 2013 yılında, 2012 yılına göre %30, mağdur çocuk sayısı ise %8,8 arttı. Çocukların 2013 yılında, %44,5'i mağdur, %42,2'si suçta sürüklenme, %5,9'u kayıp (bulunan), %3,1'i bilgisine başvurma ve %4,2'si de diğer nedenlerden dolayı güvenlik birimlerine geldi veya getirildi.

Suçta sürüklenen çocuklar en çok yaralama olaylarına karıştı

Suçta sürüklenme ile güvenlik birimlerine getirilen 115 439 çocuktan 42 540'ı yaralama suçu ile isnat edildi. Bu suçu 33 038 çocuk ile hırsızlık, 10 504 çocuk ile de uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak veya satın almak suçu izledi. Ayrıca, 4 269 çocuk mala zarar verme, 4 020 çocuk ise tehdit suçu ile isnat edildi.

Adli birimlere 103 278 çocuk sevk edildi

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların %54,8'i ailesine teslim edilirken, %37,8'i adli birimlere sevk edildi. Sosyal kuruma teslim edilen çocuk oranı ise %3 oldu. Ancak geliş nedeni suçta sürüklenme olarak değerlendirildiğinde; çocukların %85,2'si adli birimlere sevk edilirken, %13,5'i ailesine teslim edildi. Mağdur olarak gelen çocukların %87,8'i ailesine, %3,3'ü yakınlarına/akrabasına, %2,3'ü sosyal kuruma teslim edilirken, %2,9'u da adli birimlere sevk edildi.

Geliş nedenine ve bağımlılık yapan madde kullanma durumuna göre güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuklar, 2013

Geliş nedeni	Bağımlılık yapan madde		
	Toplam	Kullanıyor	Kullanmıyor
Toplam	273 571	66 735	206 836
Suçta sürüklenme	115 439	48 374	67 065
Kabahat işleme	551	120	431
Terk	42	6	36
Evden kaçma	2 821	899	1 922
Buluntu	1 732	262	1 470
Kayıp (Bulunan)	16 218	4 077	12 141
Mağdur	121 717	10 308	111 409
Madde kullanımı	230	189	41
Sokakta çalışma	1 574	33	1 541
Sokakta yaşama	15	4	11
Kanunsuz çalışma	19	8	11
Bilgisine başvurma	8 588	1 188	7 400
Okula gönderilmeme	123	2	121
Kurumdan kaçma	1 093	593	500
Diğer	3 409	672	2 737

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların %24,4'ü bağımlılık yapan madde kullandı

Suçta sürüklenme nedeni ile güvenlik birimlerine getirilen 115 439 çocuğun %41,9'u bağımlılık yapan madde kullandı. Bu çocukların 32 849'unun sigara, 4 439'unun esrar, 3 046'sının sigara ve esrar, 2 970'inin de sigara ve alkol kullandığı görüldü.

KAYNAKLAR

1-www.tuik.gov.tr

2-Yavuzer, Prof. Dr. H., Çocuk ve Suç, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2016

3-‘Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Projesi’